

Έντυπο Υποβολής – Αξιολόγησης ΓΕ

Ο φοιτητής συμπληρώνει την ενότητα «Υποβολή Εργασίας» και αποστέλλει το έντυπο σε δύο μη συρραμμένα αντίγραφα (ή ηλεκτρονικά) στον Καθηγητή-Σύμβουλο. Ο Καθηγητής-Σύμβουλος συμπληρώνει την ενότητα «Αξιολόγηση Εργασίας» και στα δύο αντίγραφα και επιστρέφει το ένα στο φοιτητή μαζί με τα σχόλια επί της ΓΕ, ενώ κρατά το άλλο για το αρχείο του μαζί με το γραπτό σημείωμα του Συντονιστή, εάν έχει δοθεί παράταση.

Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής του παρόντος εντύπου, το όνομα του ηλεκτρονικού αρχείου θα πρέπει να γράφεται υποχρεωτικά με λατινικούς χαρακτήρες και να ακολουθεί την κωδικοποίηση του παραδείγματος: Π.χ., το όνομα του αρχείου για τη 2η ΓΕ του φοιτητή ΙΩΑΝΝΟΥ στη ΔΕΟ13 θα πρέπει να γραφεί: «ioannou_ge2_deo13.doc».

ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο φοιτητή	Κ... Α...
-----------------------	-----------

Κωδικός ΘΕ	ΕΚΠ65	Όνοματεπώνυμο Καθηγητή - Σύμβουλου	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΒΙΚΤΩΡ ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΗΣ
Κωδικός Τμήματος	ΑΘΗ-6	Καταληκτική ημερομηνία παραλαβής σύμφωνα με το ακ. ημερολόγιο (ημέρα Τρίτη)	00-00-0000
Ακ. Έτος	0000-0000	Ημερομηνία αποστολής ΓΕ από το φοιτητή	
α/α ΓΕ	01	Επισυνάπτεται (σε περίπτωση που έχει ζητηθεί) η άδεια παράτασης από το Συντονιστή;	ΝΑΙ / ΟΧΙ

Υπεύθυνη Δήλωση Φοιτητή: Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τη συγκεκριμένη Θεματική Ενότητα..

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ημερομηνία παραλαβής ΓΕ από το φοιτητή	00-00-0000
Ημερομηνία αποστολής σχολίων στο φοιτητή	00-00-0000
Βαθμολογία (αριθμητικά, ολογράφως)	6,5 (Έξι κόμμα πέντε)

Υπογραφή
Φοιτητή

Υπογραφή
Καθηγητή-Συμβούλου

Κωνσταντίνος-Βίκτωρ Χατζησταμάτης

Αγαπητέ/ή κύριε/α Α,

Μελέτησα την εργασία σας με μεγάλη προσοχή και ομολογώ ότι με προβλημάτισε σε σημαντικό βαθμό. Για τον λόγο αυτό υπήρξε αναλυτικός σχολιασμός όπως και θα διαπιστώσετε στην συνέχεια. Αναγνωρίζεται ομολογουμένως η πρωτόλεια σημαντική προσπάθεια που καταβάλατε, αφού είναι η πρώτη γραπτή σας εργασία καθώς και η πολυτιμότητα του χρόνου που αναλώσατε αλλά με προβλημάτισε ιδιαίτερα το γεγονός πως δεν υιοθετήσατε σημαντικές επισημάνσεις που τονίσθηκαν ιδιαίτερα στην 1^η μας Ο.Σ.Σ. ενώ, ήσασταν παρών, καθώς και το γεγονός ότι δεν μελετήθηκε επαρκώς σημαντικό μέρος του υλικού που αμέσως μετά σας απεστάλη. Ειδικά αυτό που αφορούσε τις Γενικές Οδηγίες Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών καθώς και το υλικό για το σύστημα APA παράθεσης της βιβλιογραφίας.

Θα ξεκινήσω την αναφορά μου στην εργασία σας παραθέτοντας αρχικά τα κριτήρια αξιολόγησης ώστε στην συνέχεια να συμπεράνουμε και την βαθμολογία σας. Αυτά είναι:

- δομή της εργασίας (12 %)
- κατανόηση κι ανάλυση των ζητημάτων που θέτει το θέμα της εργασίας (18%)
- ανάπτυξη τεκμηρίωσης σε κάθε ζήτημα που θέτει το θέμα με βάση σύγχρονες κι αξιόπιστες βιβλιογραφικές πηγές (50%)
- ανάπτυξη απάντησης των ζητημάτων στα όρια του αριθμού των λέξεων που καθορίζονται από την εκφώνηση, με χρήση απλού λόγου χωρίς νοηματικά, συντακτικά και ορθογραφικά λάθη (10%)
- τήρηση του συστήματος APA στις βιβλιογραφικές παραπομπές και τελικές αναφορές (10%)

Σε ότι αφορά την δομή της εργασίας που βαθμολογείται με μέγιστο 15%:

Η στοιχειώδης μορφή μιας Γραπτής Εργασίας, όπως ειπώθηκε, πρέπει να περιλαμβάνει: 1. Φύλλο τίτλου Εργασίας (Εξώφυλλο) 2. Περιεχόμενα 3. Πρόλογο (δεν είναι απαραίτητο) 4. Εισαγωγή 5. Ανάπτυξη του κυρίου θέματος 6. Σύνοψη Συμπερασμάτων (Επίλογος) 7. Βιβλιογραφία. Διαπιστώθηκε πως στην εργασία σας δεν υπήρχαν: Εξώφυλλο, Πρόλογος (προαιρετικός), Περιεχόμενα.

Βαθμολογείστε επομένως με 8%.

Σε ότι αφορά την κατανόηση των ζητημάτων που θέτει το θέμα της εργασίας σας και βαθμολογείται με μέγιστο 18%:

Από την εισαγωγή σας πολύ σωστά εντοπίσατε τα δύο ζητούμενα της συγκεκριμένης εργασίας. Το πρώτο αφορούσε το γεγονός πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι ανεξάρτητη και αποσπασματική σε σχέση με τα επιστημονικά πεδία ή επιστημονικούς κλάδους και το δεύτερο είχε να κάνει με την ανάπτυξη και ανάλυση των νέων στοιχείων που εισάγει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε σχέση με την συμβατική.

Έτσι βαθμολογήστε με το μέγιστο που είναι 18%.

Σε ότι αφορά την ανάπτυξη τεκμηρίωσης σε κάθε ζήτημα που θέτει το θέμα με βάση σύγχρονες κι αξιόπιστες βιβλιογραφικές πηγές και βαθμολογείται με μέγιστο 50%:

Παρότι επιτυχώς έχετε συλλάβει το ζητούμενο του πρώτου μέρους ανάπτυξης του κυρίου θέματος δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μέσα από ερευνητικά στοιχεία. Στους σχολιασμούς θα βρείτε σχετική υπόδειξη. Θα πρέπει επίσης να γνωρίζετε ότι όπως αναφέρει και ο Northedge (2000) «Εσείς δεν είσατε αξιόπιστος μάρτυρας, όσον αφορά τον αναγνώστη σας» (σελ.235) και πιο κάτω «...πρέπει να χρησιμοποιήσετε έρευνες που έχουν κάνει άλλοι άνθρωποι» (σελ.235). Έτσι θα πρέπει μέσα από την μελέτη σχετικών επιστημονικών άρθρων ερευνών να τεκμηριώνετε κάθε φορά την άποψή σας. Στην περίπτωση δε που αυτό είναι αδύνατον, να προσφεύγετε σε επιστημονικά άρθρα που έχουν εκπονήσει "αυθεντίες" του αντικειμένου που συνήθως είναι έγκριτοι, έγκυροι, επίκαιροι και αξιόπιστοι καθηγητές Πανεπιστημίων. Η μόνη αναφορά σας αφορά ένα επιστημονικό άρθρο που βρήκατε στο διαδίκτυο από το οποίο αντλήσατε χρήσιμα στοιχεία μεν όχι αποδεικτικά δε. Το άρθρο αναφέρεται χωρίς ημερομηνία, επειδή όμως ο συγγραφέας του εκπόνησε την Πτυχιακή του στο ΕΑΠ το 2005 θεωρείτε σχετικά πρόσφατο αφού έχει συγγραφεί εκ των υστέρων. Το δεύτερο μέρος της εργασίας σας προξενεί σαφώς θετικότερη εντύπωση, είναι πιο τεκμηριωμένο και δομημένο από το πρώτο, περιέχει περισσότερες βιβλιογραφικές αναφορές αλλά δεν είναι σύγχρονες εκτός από μια που ο συγγραφέας της ανακοίνωσε τον Μάιο του 2005 στην Σύρο.

Γενικά πρέπει να προσέξετε ιδιαίτερα στην παράθεση χωρίων αυτούσιων, που στην εργασία σας ήταν υπολογίσιμο και έφτανε το 14,5%. Αν προσφεύγετε σε αυτήν, να την πραγματοποιείτε όπως σας υποδεικνύω αναλυτικά στον σχολιασμό της

εργασίας σας. Επίσης να μην παραθέτετε απλώς τις απόψεις κάποιων αλλά να τις συζητάτε. Να προσφεύγετε όσο το δυνατόν περισσότερο στις πρωτότυπες πηγές και όχι να μεταφέρετε τα λόγια μέσω τρίτων. Τέλος το διαδίκτυο δεν είναι πάντα αξιόπιστο και κυρίως η χρήση του στην παράθεση άρθρων χωρίς ημερομηνία και από επιστήμονες που δεν διαθέτουν τα χαρακτηριστικά που προανέφερα τουλάχιστον μειώνει το κύρος της εργασίας σας.

Η βαθμολογία σας για το παραπάνω κριτήριο υπολογίστηκε στο 30%.

Σε ότι αφορά το κριτήριο ανάπτυξη απάντησης των ζητημάτων στα όρια του αριθμού των λέξεων που καθορίζονται από την εκφώνηση, με χρήση απλού λόγου χωρίς νοηματικά, συντακτικά και ορθογραφικά λάθη που βαθμολογείται με μέγιστο 10%:

Ο αριθμός των λέξεων όπως είχαμε αναφέρει και στην 1^η Ο.Σ.Σ. θα έφτανε:

$1500 \pm 10\%$ δηλ. από 1350 ~ 1650 λέξεις. Η εργασία σας περιείχε συνολικά 1293.

Θα μπορούσε επομένως να αναπτυχθούν και άλλο τα επιχειρήματά σας.

Σε ότι αφορά τον λόγο σας, τα πήγατε πάρα πολύ καλά. Ήταν απλός, κατανοητός, στο σωστό πρόσωπο.

Σε ότι αφορά τα νοηματικά, συντακτικά λάθη υπήρχαν 3 και κανένα ορθογραφικό.

Η βαθμολογία σας για το παραπάνω κριτήριο υπολογίστηκε στο 5%.

Τέλος σε ότι αφορά τήρηση του συστήματος APA στις βιβλιογραφικές παραπομπές και τελικές αναφορές που βαθμολογείται με μέγιστο 10%:

Παρά την προσπάθεια που καταβάλατε θα πρέπει όπως αναφέρθηκε αρχικά να μελετήσετε τον οδηγό και την APA.

Η βαθμολογία σας για το παραπάνω κριτήριο είναι 4%

Επομένως συγκεντρώνετε συνολική βαθμολογία:65%. Δηλαδή: 6,5

Η βαθμολογία σας δεν πρέπει να σας αποθαρρύνει καθόλου προκειμένου να συνεχίσετε τις σπουδές σας. Αντίθετα οι υποδείξεις πρέπει να σας ενδυναμώσουν προκειμένου υιοθετώντας τις παραπάνω παρατηρήσεις και τον σχολιασμό που ακολουθεί η επόμενη γραπτή σας εργασία να πληροί ολόπλευρα τις προϋποθέσεις μιας ολοκληρωμένης επιστημονικής εργασίας αναπτύσσοντας παράλληλα πλήρως τις δεξιότητες που ήδη έχετε εμφανίσει.

Θέλω επίσης να σας υπενθυμίσω και να σας επισημάνω ότι σε όλη αυτή την επίπονη προσπάθεια που καταβάλετε έχετε και συμπαραστάτες τους συμμαθητές αλλά κυρίως τον Καθηγητή Σύμβουλό σας.

Θα παρακαλούσα τέλος, αφού **δείτε τον παρακάτω σχολιασμό της εργασίας σας** να μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μου προκειμένου για να συζητήσουμε οποιαδήποτε απορία σας.

Εύχομαι καλή Δύναμη, Δημιουργικότητα και προπάντων Υγεία για τη συνέχεια

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Ο καθηγητής-σύμβουλός σας

Κωνσταντίνος-Βίκτωρ Χατζησταμάτης

Γραπτή εργασία Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση εμφανίστηκε ως μια εναλλακτική μορφή εκπαίδευσης που ήρθε ως αντίδοτο στους περιορισμούς που θέτει η συμβατική εκπαίδευση. Το γεγονός ότι δεν προϋποθέτει τη φυσική παρουσία του σπουδαστή στις αίθουσες διδασκαλίας καθημερινά δίνει τη δυνατότητα σε όλο και περισσότερα άτομα να σπουδάσουν ανεξάρτητα από το πού ζουν και ποιος είναι ο διαθέσιμος χρόνος τους.

Η ιδιαιτερότητα αυτή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπως είναι φυσικό, τη διαφοροποιεί από την παραδοσιακή εκπαίδευση. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως την απομονώνει και τη θεωρεί ανεξάρτητη από τον τομέα της εκπαίδευσης και των παιδαγωγικών. Ποια είναι ωστόσο τα κοινά χαρακτηριστικά αλλά και ποιες οι διαφορές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τα παραδοσιακά συστήματα της εκπαίδευσης, αυτό θα σχολιάσουμε στην παρούσα εργασία, έχοντας ως βάση το παρόν άρθρο.

Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί κατά κύριο λόγο μια μορφή εκπαίδευσης, η οποία έχει ως βασικό στόχο, όπως και η παραδοσιακή εκπαίδευση αλλά και κάθε μορφή εκπαίδευσης, να διαπαιδαγωγήσει και να προσφέρει γνώσεις στους διδασκόμενους. Είναι φυσικό, λοιπόν, να συνδέεται με διάφορα επιστημονικά πεδία ή κλάδους με τους οποίους συνδέεται και η παραδοσιακή εκπαίδευση, π.χ. φυσική, χημεία, μαθηματικά, φιλολογία, ξένες γλώσσες κ.ά.

Σχόλιο [VAC1]: Η Εισαγωγή με ικανοποιητικό μέγεθος, επιτελεί τη λειτουργία της που είναι να εισάγει ομαλά τον αναγνώστη στο ευρύτερο πλαίσιο της εργασίας.

Σχόλιο [VAC2]: Εδώ προκειμένου να γίνει πληρέστερο πρέπει να συμπληρωθεί: "ο ρυθμός μελέτη τους και να διαμορφώσουν τελικά τη μορφωτική τους φυσιογνωμία" από το:

Λιοναράκης, Α., & Λυκουργιώτης, Α. (1998). *Ανοικτά Συστήματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης*. Στο Βεργιόδη, Δ., Λιοναράκης, Α., Λυκουργιώτης, Α., Μακράκης, Β., Ματράλης, Χ. (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Θεσμοί και λειτουργίες*. Τομ. Α' σελ. 19-35. Πάτρα: ΕΑΠ.

Σχόλιο [VAC3]: Πληρέστερα διατυπωμένο κατά τον Ματράλη (1998) «είναι ένα σύστημα, μια μέθοδος εκπαίδευσης» (σελ.41) Στο: Ματράλης, Χ. (1998). *Εκπαίδευση από Απόσταση*. Στο Βεργιόδη, Δ., Λιοναράκης, Α., Λυκουργιώτης, Α., Μακράκης, Β., Ματράλης, Χ. (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Θεσμοί και λειτουργίες*. Τομ. Α' σελ. 41-46. Πάτρα: ΕΑΠ.

Σχόλιο [VAC4]: Παρότι σημαντικά και τα δυο που αναφέρετε υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που πρέπει να συμπληρωθούν. Ειδικά για την Δημόσια Εκπαίδευση σε κάθε επίπεδο εκπαίδευσης υπάρχει ο σχετικός νόμος που συνήθως στο 1^ο άρθρο του αναφέρει το σκοπό της εκάστοτε μορφής εκπαίδευσης και τους στόχους της. Για παράδειγμα μελετήστε τον νόμο 3475/2006 που αναφέρεται στην οργάνωση και λειτουργία της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Εκεί θα δείτε ότι δεν αναφέρονται μόνον οι γνώσεις αλλά και δεξιότητες, ικανότητες κλπ.

Σχόλιο [VAC5]: Αυτή είναι όντως το ένα μέρος της καρδιάς του ζητήματος. Με το άλλο θα διαπραγματευτείτε στην επόμενη ενότητα όπως φαίνεται από τον τίτλο της. Η τεκμηρίωση όμως εδώ θα μπορούσε να είναι καλύτερη και μέσα από την μελέτη του:

Λιοναράκης, Α., & Παπαδημητρίου, Δ. (2002). Συγκριτική Μελέτη Ανοικτής εξ Αποστάσεως & Συμβατικής Εκπαίδευσης: Προκαταρκτικά Δεδομένα της Ποιότητας της Μαθησιακής Εμπειρίας. Στο: Δημητράκοπούλου, Α. (Επιμ.) *Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση*, 3^ο Συνέδριο ΕΤΠΕ, Σεπτέμβριος 2002. Τόμος Β., σσ. 3-12. Ανακτήθηκε στις 17/02/2012 από το: <http://www.etpe.gr/files/proceedings/uploads/p012.pdf>

Από την άλλη, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση λαμβάνει υπόψη, όπως και κάθε άλλη μορφή εκπαίδευσης, τις αρχές της παιδαγωγικής και κυρίως τους παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα της μάθησης, τους τρόπους αποτελεσματικότερης μάθησης και διδασκαλίας. Εξάλλου, είναι σημαντικό να τονίσουμε πως στη χώρα μας η εξ αποστάσεως εκπαίδευση εισήχθη ως ένα δομημένο σύστημα παιδαγωγικών αντιλήψεων και άρχισε να δίνει απαντήσεις σε καίρια παιδαγωγικά ερωτήματα σχετικά με την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, την αξιολόγηση, τις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης, όπως την χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών τεχνικών και μεθόδων, την χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών εργαλείων, το ρόλο του εκπαιδευτικού προσωπικού. Τα θέματα αυτά και οι σχετικοί προβληματισμοί που εγείρονται καταδεικνύουν τη σχέση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τόσο με την εκπαίδευση γενικότερα όσο και με τα παιδαγωγικά (Ρεσ, χ.χ.).

Επίσης, τα συστήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ενδιαφέρονται, όπως και κάθε σύστημα συμβατικής εκπαίδευσης:

- να προσφέρουν γνώσεις και εφόδια στους σπουδαστές,
- να παρέχουν πληροφορίες για τις παρεχόμενες σπουδές,
- να παρέχουν υπηρεσίες βιβλιοθήκης,
- να παρέχουν υποτροφίες και οικονομική στήριξη σε μερίδα σπουδαστών,
- να οργανώνουν εξετάσεις, προκειμένου να αξιολογήσουν τους σπουδαστές,
- να απονείμουν τίτλους σπουδών,
- να οργανώνουν και να στηρίζουν την επιστημονική έρευνα,
- να συνεργάζονται ενδεχομένως με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΙΣΑΓΕΙ Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σχόλιο [VAC6]: Εύστοχα χρησιμοποιήσατε το άρθρο του κ Ρε. Όμως, το συγκεκριμένο κομμάτι είναι αυτούσιο. Επομένως θα πρέπει να γράψετε "όπως αναφέρει και ο Ρεσ (χ.χ.) «τους παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα της μάθησης, τους τρόπους αποτελεσματικότερης μάθησης και διδασκαλίας»(σελ.2).

Σχόλιο [VAC7]: Για τον παραπάνω λόγο θα πρέπει και αυτό το κομμάτι να μπει σε παρένθεση ,με πλάγια γράμματα και με δυο ακόμη σημαντικές παρατηρήσεις: :
1. Όταν το κείμενο είναι δανεισμένο από άλλον ερευνητή θα πρέπει να ανατρέξουμε στο πρωτότυπο. Στην προκειμένη περίπτωση στο άρθρο του κ. Λιοναράκη (1999) που στοιχεία του υπάρχουν στην βιβλιογραφία του άρθρου του κ. Ρε.
2. Αν αυτό δεν είναι δυνατόν τότε θα πρέπει να γράψουμε: σύμφωνα με τον Λιοναράκη (1999 όπ. αναφ. στο Ρεσ, χ.χ.) «κείμενο» (σσ 2-3)

Σχόλιο [VAC8]: Σωστά αναφέρετε τα προηγούμενα, υπάρχουν όμως και η Διοίκηση και οι Διοικητικές Υπηρεσίες. Αν και θα ήταν επιστημονικά πιο δεοντολογικό να βρίσκατε τα κοινά στοιχεία χρησιμοποιώντας τις 10 έννοιες, παράγοντες & κριτήρια που αναφέρονται στο: Λιοναράκης, Α.(2010). Εξ Αποστάσεως και Συμβατική Εκπαίδευση: Συγκλίνοσες ή Αποκλίνουσες Δυνάμεις; Στο: *Παράλληλα Κείμενα για την Θεματική Ενότητα "Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση"*; (σελ.1-18). Πάτρα: ΕΑΠ.

Σχόλιο [VAC9]: Το τοποθετείτε σωστά αλλά μπορείτε να το δείτε πιο ολοκληρωμένα προσθέτοντας τις γνωστικές δεξιότητες που αναφέρονται στο: Λιοναράκης, Α. (2005). Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Διαδικασίες Μάθησης. Στο Λιοναράκης, Α., (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές*; (σελ. 13-38). Πάτρα: ΕΑΠ.

Επίσης να προσθέσετε στοιχεία από το ΚΕΦ. 4 που αφορά στις εκπαιδευτικές καινοτομίες και βρίσκεται στο: Λιοναράκης, Α.(2010). Εξ Αποστάσεως και Συμβατική Εκπαίδευση: Συγκλίνοσες ή Αποκλίνουσες Δυνάμεις; Στο: *Παράλληλα Κείμενα για την Θεματική Ενότητα "Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση"*; (σελ.1-18). Πάτρα: ΕΑΠ.

Σχόλιο [VAC10]: Οι τίτλοι υιοθετήθηκε να βρίσκονται κεντραρισμένοι στα αριστερά. Ο συγκεκριμένος βρίσκεται στο κέντρο.

Παρά τα κοινά ωστόσο χαρακτηριστικά με τις συμβατικές μορφές εκπαίδευσης, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έρχεται να προσφέρει καινούρια στοιχεία στον τομέα της εκπαίδευσης, διευρύνοντας τους εκπαιδευτικούς θεσμούς και προσφέροντας ευκαιρίες για μάθηση σε όλους τους ανθρώπους. Το βασικό χαρακτηριστικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που τη διακρίνει από κάθε μορφή εκπαίδευσης είναι πως ο σπουδαστής διδάσκεται και μαθαίνει χωρίς τη φυσική παρουσία του εκπαιδευτή σε κάποια αίθουσα διδασκαλίας. Παρά το γεγονός όμως ότι ο σπουδαστής βρίσκεται απομακρυσμένος από τον καθηγητή του, βρίσκεται σε συνεχή επαφή μαζί του, καθοδηγείται και εμπυχώνεται από αυτόν μέσω κάποιας μορφής επικοινωνίας μαζί του (Ματραλής & Λυκουργιώτης, 1999, σ.41).

Η ιδιαιτερότητα αυτή της εκπαίδευσης από απόσταση καθιστά βαρυσήμαντα δύο θέματα: το σχεδιασμό ειδικού εκπαιδευτικού υλικού αλλά και τον καθορισμό της επικοινωνίας διδάσκοντος-διδασκομένων. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση από απόσταση, λόγω ακριβώς της απουσίας του διδάσκοντα, πρέπει να ικανοποιεί ορισμένες απαιτήσεις, ώστε να επιτρέπει στους σπουδαστές να μαθαίνουν μόνοι τους, σε τόπο, χρόνο και ρυθμό που ίδιοι έχουν επιλέξει. Κατά τον Holmberg, το εκπαιδευτικό υλικό στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πρέπει να εμφανίζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά (Κακαβάκης, χ.χ.):

Σχόλιο [VAC11]: Αποτελεί κομβικό σημείο και μπράβο σας που το εντοπίζετε. Δίνετε την ευκαιρία να σας επισημανθεί πως αυτό πρεσβεύει το ιδεώδες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ή η φιλοσοφία της που είναι η Ανοικτή Εκπαίδευση. Έτσι αν θέλετε να χρησιμοποιηθεί η φράση θα έπρεπε να υπάρχει σαφής αναφορά και μάλιστα να αντικατασταθεί το συγκεκριμένο χωρίο με το: Όπως αναφέρει ο Λιοναράκης & Λυκουργιώτης (1998) σύμφωνα με την Ανοικτή εκπαίδευση «η μόρφωση είναι δικαίωμα όλων των ανθρώπων και θα πρέπει να μπορούν να την απολαμβάνουν σε ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής τους» (σελ.30).

Στο:
Λιοναράκης, Α., & Λυκουργιώτης, Α. (1998). Ανοικτή και Παραδοσιακή Εκπαίδευση. Στο Βεργίδη, Δ., Λιοναράκης, Α., Λυκουργιώτης, Α., Μακράκης, Β., Ματραλής, Χ. (Επιμ.). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Θεσμοί και λειτουργίες*. Τομ. Α' σελ. 19-35). Πάτρα: ΕΛΠ.

Σχόλιο [VAC12]: Είναι αυτούσιο χωρίο και πρέπει να προβείτε στις ενέργειες του σχολίου [VAC6]

Σχόλιο [VAC13]: Το ίδιο με το προηγούμενο

Σχόλιο [VAC14]: Το ίδιο με το προηγούμενο

Σχόλιο [VAC15]: Η περίπτωση αυτή βιβλιογραφικής αναφοράς μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα στο κείμενο όπως έχουμε προαναφέρει και μάλιστα ύστερα από τόσα αυτούσια χωρία που χρησιμοποιούνται. Σημαντική επισήμανση επίσης είναι ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση το κείμενο είναι του Ματραλή και όχι του Ματραλή & Λυκουργιώτη και θα πρέπει να αναφερθεί ξεχωριστά στην βιβλιογραφία ως συνεργασία σε συλλογικό έργο. Το ίδιο θα ισχύει και τις επόμενες επισημάνσεις για το ίδιο θέμα. Μελετήστε πως διορθώθηκε στην βιβλιογραφία.

Σχόλιο [VAC16]: Διαπιστώνετε για άλλη μια φορά και αναδεικνύετε δυο ακόμη κομβικά ζητήματα διαφοροποίησης από τα συμβατικά συστήματα εκπαίδευσης.

Σχόλιο [VAC17]: Μπράβο σας που εντοπίσατε τις φράσεις που παραπέμπουν ευθέως στην έννοια κλειδί που είναι η "αυτονομία" αλλά και τους τρεις ακόμη βασικούς παράγοντες που καθορίζουν και ξεχωρίζουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από τα συμβατικά είδη.

Σχόλιο [VAC18]: Εύστοχα χρησιμοποιείτε το άρθρο του κ. Κακαβάκη που αναφέρεται στον Holmberg αλλά ισχύει και εδώ ότι αναφέρθηκε στο [VAC7] η περίπτωση 2.

- να παρουσιάζει το μαθησιακό αντικείμενο με τρόπο κατανοητό, δηλαδή να είναι γραμμένο σε σαφή και απλή γλώσσα, σε ύφος που διαβάζεται εύκολα, αλλά και η ποσότητα πληροφοριών που παρέχει να είναι ελεγχόμενη,
- να δίνει σαφείς συμβουλές και υποδείξεις στον διδασκόμενο για το τι πρέπει να κάνει και τι να αποφύγει, πού να δώσει ιδιαίτερη προσοχή και για ποιο λόγο,
- να τον προτρέπει να ανταλλάξει απόψεις, να διατυπώσει κρίσεις και ερωτήματα σχετικά με το τι πρέπει να γίνει αποδεκτό και τι να απορριφθεί,
- να επιχειρεί να εμπλέξει συναισθηματικά τον διδασκόμενο, ώστε να αναπτύξει προσωπικό ενδιαφέρον για το αντικείμενο και τα προβλήματα που αυτό θέτει,
- να χρησιμοποιεί προσωπικό ύφος.

Επίσης, το υλικό στην εκπαίδευση από απόσταση θα πρέπει να υφίσταται σε **διάφορες μορφές**, τόσο έντυπες όσο και οπτικοακουστικές (βίντεο, κασέτες ήχου, cd-roms κτλ.), ώστε να μπορεί να παρέχει διαφορετικές δυνατότητες μάθησης στο σπουδαστή αλλά και να προσελκύει το ενδιαφέρον του ώστε να είναι περισσότερο αποτελεσματικό στη μάθηση (Ματραλής & Λυκουργιώτης, 1999, σ.53).

Σχόλιο [VAC19]: Το χωρίο είναι αυτούσιο προβείτε στις ανάλογες ενέργειες που προαναφέρθηκαν

Σχόλιο [VAC20]: Όπως παραπάνω

Σχόλιο [VAC21]: Όπως παραπάνω

Σχόλιο [VAC22]: Όπως παραπάνω

Σχόλιο [VAC23]: Όπως παραπάνω

Σχόλιο [VAC24]: Όπως παραπάνω

Σχόλιο [VAC25]: Δεν είναι ότι καλύτερο να χρησιμοποιείτε σημαντικό αριθμό από σχεδόν αυτούσια χωρία στις εργασίες σας και κυρίως χωρίς να τα συζητάτε. Τελικά προτείνεται εφόσον επιθυμείτε να τα χρησιμοποιείτε σχεδόν αυτούσια να χρησιμοποιηθεί η υπόδειξη των Γενικών Οδηγιών Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών του Ακ. Έτους 2006-07 που σας έχει αποσταλεί και αναφέρει ότι: «Όταν το απόσπασμα έχει έκταση μεγαλύτερη των 40 λέξεων θα πρέπει να παρατίθεται χωρίς εισαγωγικά στην αμέσως επόμενη σειρά με εσοχή πέντε χτυπημάτων από το αριστερό περιθώριο» (σελ.6)

Σχόλιο [VAC26]: Δεν απασχολεί την διαφοροποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μόνον η μορφή του υλικού όπως "παραφρασμένα" αναφέρεται διότι ακριβέστερα περιγράφονται ως "είδη" στην σελίδα που παραπέμπεται δηλ. σελ 53. Κυρίως εκείνο που την απασχολεί εδώ είναι οι ιδιαίτερες απαιτήσεις του υλικού που περιγράφονται στις σσ.50-51της ίδιας ενότητας που αναφέραμε και κυρίως η τάση προς την πολυμορφικότητα που περιγράφεται στην υποενότητα 4.1.3 του: Λιοναράκης, Α.(2010). Εξ Αποστάσεως και Συμβατική Εκπαίδευση: Συγκλίνουσες ή Αποκλίνουσες Δυνάμεις; Στο: *Παράλληλα Κείμενα για την Θεματική Ενότητα "Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση"*, (σελ.1-18). Πάτρα: ΕΑΠ.

Σχόλιο [VAC27]: Η ενότητα εδώ είναι του Ματραλή και όχι του Ματραλή & Λυκουργιώτη. Επίσης θα έπρεπε χρησιμοποιώντας τον τύπο αυτόν παράθεσης βιβλιογραφίας να γράψατε ενδιάμεσα του κειμένου: "να υφίσταται σύμφωνα με τον Ματραλή (1999:53) ..."

Επιπλέον, κατά την εκπαίδευση από απόσταση διαφοροποιείται και ο ρόλος του διδάσκοντα. Ο διδάσκων, ο οποίος δεν έρχεται σε άμεση, καθημερινή επαφή με το φοιτητή, αποκτά **δευτερεύοντα ρόλο**. Δεν είναι πια ο ρυθμιστής της πορείας προς τη γνώση, όπως στη συμβατική διδασκαλία, όπου μεταφέρει τη γνώση στους διδασκόμενους μέσα από προφορική παρουσίαση. Αντίθετα, ο ρόλος του συνίσταται στο να λύνει τις απορίες και να αξιολογεί την πορεία των σπουδαστών, να οργανώνει την αλληλεπίδρασή τους με το διδακτικό υλικό, αλλά και να συμβουλεύει και να εμπυχώνει τους σπουδαστές, συντονίζοντας τη διεργασία της μάθησης και επιδιώκοντας να εμπλέξει ενεργητικά σε αυτήν τους **διδασκόμενους** (Ματραλής & Λυκουργιώτης, 1999, σ. 57-58).

Όλα αυτά όμως μπορούν να συμβούν με τη διατήρηση μιας τακτικής επικοινωνίας μεταξύ διδάσκοντα και διδασκόμενων, η οποία πραγματοποιείται κυρίως με τις εξής μορφές (Ματραλής & Λυκουργιώτης, 1999, σ. 77-79):

- Την υποβολή από τους σπουδαστές γραπτών εργασιών και ασκήσεων αξιολόγησης. Αυτό πρέπει να γίνεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα και να παρέχεται άμεση ανατροφοδότηση από τον διδάσκοντα με στόχο την αποτελεσματικότητα της μάθησης.

Σχόλιο [VAC28]: Σωστά εντοπίζεται η διαφοροποίηση του διδάσκοντα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε σχέση με την συμβατική. Όμως, θα πρέπει να επισημανθεί ιδιαίτερα ότι στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχουμε την ύπαρξη του Καθηγητή – Σύμβουλου (Κ-Σ) που κατά ένα μέρος είναι διδάσκων ενώ πρέπει να διαθέτει και άλλες ικανότητες ώστε να υποδύεται και άλλους ρόλους όπως πολύ σωστά μερικές από αυτές αναφέρετε στην συνέχεια. Και μόνον το όνομα Κ-Σ φτάνει για να διαφοροποιηθεί και να οριοθετηθεί το νέο ρόλο του Κ-Σ σε σχέση με τον διδάσκοντα στην συμβατική εκπαίδευση. Δεν είναι επίσης καθόλου δευτερεύων ο ρόλος του αλλά όπως αναφέρει ο Λιοναράκης (2010) Ο Κ-Σ αποτελεί την «ψυχή της υποστήριξης του φοιτητή» (σελ.11). Στο: Λιοναράκης, Α.(2010). Εξ Αποστάσεως και Συμβατική Εκπαίδευση: Συγκλίνουσες ή Αποκλίνουσες Δυνάμεις; Στο: *Παράλληλα Κείμενα για την Θεματική Ενότητα "Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση"*, (σελ.1-18). Πάτρα: ΕΑΠ.

Μελετήστε επίσης με προσοχή και το σχήμα 3 στηνσελ.12 στο ίδιο άρθρο .

Συμπληρώστε επίσης " να επικοινωνεί, να συντονίζει τις Ο.Σ.Σ., να επιβλέπει τις Διπλωματικές Εργασίες "

Σχόλιο [VAC29]: Προσπαθήστε να χρησιμοποιείτε έναν όρο κάθε φορά σε όλη την εργασία σας. Π.χ διδασκόμενοι ή σπουδαστές κλπ. Μην αλλάζετε ορολογία για ευκολία του αναγνώστη. Πολλές φορές επίσης σε καλύτερα δομημένες εργασίες έχουμε οριοθέτηση όρων και χρήση των λέξεων κλειδιών.

Σχόλιο [VAC30]: Η ενότητα εδώ είναι του Ματραλή και όχι του Ματραλή & Λυκουργιώτη.

Σχόλιο [VAC31]: Εύστοχα αναφέρασθε στο θέμα αλλά γιατί αλλάξατε παράγραφο; Σε μια εργασία καλό είναι όπως αναφέρει ο Northedge (2000) «... να έχετε ένα κύριο θέμα ανά παράγραφο» (σελ 231) και «κάθε παράγραφος θα πρέπει να επιτελεί διαφορετική λειτουργία στην εργασία σας» (σελ.231)

Στο:

Northedge, A. (2000). *Οδηγός για τον Σπουδαστή*. (1^η Έκδοση). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σχόλιο [VAC32]: Η ενότητα εδώ είναι του Ματραλή και όχι του Ματραλή & Λυκουργιώτη.

Σχόλιο [VAC33]: Πιστή αντιγραφή εκ του πρωτοτύπου. Θα πρέπει να προβείτε σε διόρθωση όπως προαναφέρθηκε. Η αναφορά επίσης θα πρέπει να είναι συγκεκριμένη σε σελίδα. Αν βρίσκεται μεταξύ σελίδων τότε γράφουμε σσ. 77-79

Σχόλιο [VAC34]: Πολύ καλό. Πάρα πολύ σημαντικό αυτό που εντοπίσατε

- Την με οποιαδήποτε τρόπο επικοινωνία των σπουδαστών με τους καθηγητές τους (γραφική επικοινωνία, τηλέφωνο, fax, email κ.ά.). Η επικοινωνία αυτή κρίνεται απαραίτητο να είναι αρκετά συχνή, ώστε οι σπουδαστές να έχουν τη δυνατότητα να λύσουν τις απορίες τους ή να ζητήσουν διευκρινήσεις για δύσκολες έννοιες.

Σχόλιο [VAC35]: Πιστή αντιγραφή εκ του πρωτοτύπου. Θα πρέπει να προβείτε σε διόρθωση όπως προαναφέρθηκε

- Τις συμβουλευτικές συναντήσεις μεταξύ σπουδαστών και επιβλέποντος καθηγητή. Οι συναντήσεις αυτές οφείλουν να φαίνονται περιοδικά, σε χρόνο και τόπο που δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους σπουδαστές να παρευρεθούν.

Σχόλιο [VAC36]: Σωστά αναφέρεστε σε αυτές. Όμως δεν ονομάζονται έτσι. Η σωστή ονομασία τους είναι "Όμαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (Ο.Σ.Σ.)"

Σχόλιο [VAC37]: Οι συναντήσεις αυτές καθορίζονται από το Ε.Α.Π. και όλοι είναι ενημερωμένοι γι' αυτές. Δηλαδή για την ημερομηνία, τον τόπο και τον χρόνο. Η ενημέρωση πραγματοποιείται μέσω του site του ΕΑΠ αλλά και από τον εκάστοτε Κ-Σ. Η πρόταση επίσης θεωρείται ότι χρήζει συντακτικής διόρθωσης, μάλλον αντί "φαίνονται" θέλατε να γράψετε "πραγματοποιούνται".

Τέλος, βασικό χαρακτηριστικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι η υιοθέτηση του αρθρωτού συστήματος σπουδών, βασική λειτουργική μονάδα του οποίου είναι η θεματική ενότητα, η οποία καλύπτει ένα γνωστικό αντικείμενο σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο. Σύμφωνα με το αρθρωτό αυτό σύστημα, η θεματική ενότητα μπορεί να χρησιμοποιείται για τη δημιουργία πολλών προγραμμάτων σπουδών, καθώς επιτρέπει στους φοιτητές να συνδυάζουν πολλές θεματικές ενότητες, δημιουργώντας οι ίδιοι με ευελιξία το πρόγραμμα που θέλουν να σπουδάσουν (Ματραλής & Λυκουργιώτης, 1999, σ.94).

Σχόλιο [VAC38]: Κατά μία άποψη έχετε δίκιο να το αναφέρετε διότι γράφεται στον Α' τόμο του υλικού που διανέμει το ΕΑΠ και συγκεκριμένα και στην σελίδα που γράφετε. Προσεκτικότερη μελέτη όμως για το αρθρωτό ή σπονδυλωτό σύστημα και την εφαρμογή του στο ΕΑΠ έχει να εισηγηθεί ο Λιοναράκης (2010) γράφοντας πως «Δυστυχώς, όμως, ενώ το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο είχε θεσμοθετήσει το αρθρωτό σύστημα στον ιδρυτικό νόμο του 1997, λίγο αργότερα το κατήργησε» (σελ.19).

Θα πρέπει επίσης να σημειώσουμε πως τα παραπάνω χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τη συνδέουν με την εκπαίδευση από απόσταση, καθώς οι εκπαιδευτικές επιλογές της γίνονται τα «εργαλεία» για την πρακτική εφαρμογή της ανοικτής εκπαίδευσης. Πράγματι, τα περισσότερα συστήματα ανοικτής εκπαίδευσης, όπως και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, χρησιμοποιούν την εκπαίδευση από απόσταση, αφού η συμβατική εκπαίδευση αδυνατεί να καλύψει τις ανάγκες της ανοικτής εκπαίδευσης (Ματραλής & Λυκουργιώτης, 1999, σ. 62).

Στο:
Λιοναράκης, Α. (2010). *Ανοικτά Πανεπιστήμια και εξ Αποστάσεως Πανεπιστήμια στην Ευρώπη. Δύο Διαφορετικές Εκπαιδευτικές Θεωρήσεις σε Αναζήτηση Ταυτότητας*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://edu4adults.wordpress.com/2010/03/10/> (4/11/2011).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ανάγκη εισαγωγής και ανάπτυξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης προέκυψε λόγω των εμφανών περιορισμών που θέτει το συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση εστιάζοντας στη δημιουργία εκπαιδευτικών ευκαιριών για όλους καλείται να άρει τους περιορισμούς της συμβατικής εκπαίδευσης και να αποτελέσει μια εναλλακτική πρόταση στην επιθυμία πρόσβασης τόσο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όσο και στην επιμόρφωση και κατάρτιση γενικότερα. Ωστόσο, δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να θεωρηθεί ότι αποτελεί μια αποσπασματική, ανεξάρτητη από τα άλλα επιστημονικά πεδία, «ευκαιριακή» εναλλακτική

Σχόλιο [VAC39]: Η ενότητα εδώ είναι του Λυκουργιώτη και όχι του Ματραλή & Λυκουργιώτη.

Σχόλιο [VAC40]: Η συγκεκριμένη πρόταση νομίζω χρειάζεται νοηματική και συντακτική αναπροσαρμογή. Άλλωστε η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και η εκπαίδευση από απόσταση είναι το ίδιο ακριβώς, δηλ. μέθοδος εκπαίδευσης.

Σχόλιο [VAC41]: Αυτό δεν αναφέρεται νοηματικά στην σελίδα 62 που αναφέρατε.

Σχόλιο [VAC42]: Το ευαγγελίζεται η Φιλοσοφία της που είναι η Ανοικτή Εκπαίδευση και το προσπαθεί η μέθοδος της που είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση όπως θα διαφανεί από προαναφερόμενο άρθρο που σας υπεδείχθη και είναι καλό να μελετήσετε

επιλογή. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί τη θεμελιώδη μέθοδο των ανοικτών συστημάτων εκπαίδευσης και ταυτόχρονα το σημείο απόκλισης και διαφοροποίησης από τα συμβατικά.

Σήμερα οι συνθήκες είναι περισσότερο από ποτέ ευνοϊκές για μια ευέλικτη, ανοικτή εκπαίδευση, προσαρμοσμένη στα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα, η οποία ξεπερνώντας τις όποιες δικές της αδυναμίες και αίροντας τους περιορισμούς του συμβατικού τριτοβάθμιου συστήματος μπορεί να μετουσιώσει σε πράξη τα χαρακτηριστικά και τη φιλοσοφία της (Ρες, χ.χ.).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κακαβάκης, Δ., χ.χ., *Ανοικτή, ευέλικτη και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και αρχές μάθησης ενηλίκων, η βάση για μια αποτελεσματική επιμόρφωση και μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών*. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο www.epyna.gr/~agialama/synedrio_syros_3/ksenwn_glwsswn_epimorfosi/kakavakis423_429.pdf

Ματραλής, Χ. & Λυκουργιώτης, Α. (1999), «Ιδιαίτερα εκπαιδευτικά εργαλεία και μέθοδοι» στο Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, том. Α': *Θεσμοί και Λειτουργίες*, Πάτρα: ΕΑΠ.

Ρες, Γ., χ.χ., *Ανοικτή και Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Μια ευέλικτη, πολυμορφική, «μαθητοκεντρική» επιλογή*. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο www.cpe.gr/periodiko/res4.pdf

Σχόλιο [VAC43]: Παρά την προσπάθεια δεν αναπτύξατε την απαιτούμενη επιχειρηματολογία.

Σχόλιο [VAC44]: Πολύ σωστά που καταλήγετε στον σωστό όρο "μέθοδος". Σε ότι αφορά όμως το "θεμελιώδη" αφορά το μεγαλύτερο μέρος των Ανοικτών. Άλλωστε το Ανοικτό δεν συμπορεύεται πάντοτε με το εξ αποστάσεως όπως θα διαβάσετε σε προαναφερόμενο άρθρο ερευνητή.

Σχόλιο [VAC45]: περιττό

Σχόλιο [VAC46]: Εύστοχα χρησιμοποιείτε το συγκεκριμένο χωρίο για να κλείσετε. Όμως ως αυτούσιο χωρίο θα πρέπει να προβείτε στις ανάλογες ενέργειες που προαναφέρθηκαν. Βλέπε [VAC6]

Σχόλιο [VAC47]: Το σωστό γράφεται: Κακαβάκης, Δ. (χ.χ.). *Ανοικτή, ευέλικτη και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και αρχές μάθησης ενηλίκων, η βάση για μια αποτελεσματική επιμόρφωση και μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών*. Ανακτήθηκε στις ΗΜ/ΜΗ/ΕΤΟΣ από το: www.etpe.gr/extras/download.php?type=proceed&id=957

Σχόλιο [VAC48]: Το αρχείο στο Internet δεν υπάρχει. Βρέθηκε όμως στο: www.etpe.gr/extras/download.php?type=proceed&id=957

Σχόλιο [VAC49]: Χρειάζεται να ξαναδείτε το σύστημα APA λεπτομερειακά. Στην συγκεκριμένη περίπτωση γράφουμε: Ματραλής, Χ. (1998). Εκπαίδευση από Απόσταση. Στο Βεργίδης, Δ., Λιοναράκης, Α., Λυκουργιώτης, Α., Μακράκης, Β., Ματραλής, Χ. (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Θεσμοί και λειτουργίες*. Τομ. Α' σελ. 41-46. Πάτρα: ΕΑΠ.

Θα πρέπει επίσης να γράψετε, όπως προαναφέρθηκε και όλες τις υπόλοιπες ενότητες ως άρθρα συνεργασίας σε συλλογικό τόμο

Σχόλιο [VAC50]: Να διορθωθεί όπως υπεδείχθη προηγουμένως

Σχόλιο [VAC51]: Μπράβο σου είναι πράγματι σωστό.